

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

HUGO NYBERG

Vastaava

Johanneksentie 4 - Puh. 38 154

RURIK PITKÄNEN

Toimitussihteeri

Kalevankatu 32 B

N:o 6 - Kesäkuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

35. vuosikerta 1930

HELEN KELLER 50=VUOTIAS

Joku on sanonut, että amerikalainen sokea kuuro-mykkä Helen Keller on nykyajan merkillisin kirjailija. Niin onkin kun otetaan huomioon, että hän, sokea, kuuro ja mykkä nainen etevien lahjojensa ja lannistumattoman tarmonsensa avulla on kaikki vaikeudet voittaen päässyt ylioppilaaksi, jopa tohtoriksikin ja sen lisäksi julkaissut painosta useita kirjoja, joitten kautta hänen nimensä ja elämäntyönsä on tullut tunnetuksi yli koko sivistyneen maailman.

Helen Keller syntyi kesäkuun 27 p:nä v. 1880 eräässä pienessä amerikalaisessa kaupungissa, jonka ympäristössä hänen isällään oli maatiloja. Helen syntyi maailmaan terveenä, täysiaistisena lapsena, mutta sairastui 1½ vuoden vanhana aivokuumeeseen, joka vei häneltä sekä kuulon että näön. Hän oli sängen vilkas lapsi. Pian tottui hän liikkumaan kotinsa huoneissa ja sitä ympäröivässä suuressa puutarhassa. Ja hänen äitinsä koetti kaikenlaisten merkkien kautta saada hänet ymmärtämään tärkeimpiä ja tarpeellisimpia asioita. Pian huomattiin, että lapsella oli harvinaisen hyvä ja tarkka muisti. Ja ihmeteltävällä nopeudella näytti hänen järkensä kehittyvän. Uteliaana tahtoi hän tietää kaikenlaisia asioita. Jos hänelle ei osattu heti selittää, mitä hän tahtoi tietää, niin kiivas-tui hän kovin ja osoitti voimakkain, kärsimättömin liikkein tyytymättömyytensä. Vanhemmat olivat murheelliset kun huomasivat miten kiivasluontoinen heidän sokea, kuuro lapsensa oli. Heidän läheisyydessään ei sattunut olemaan kuuromykkäin- eikä sokeainkouluja ja he arvelivat, ettei kukaan osaisikaan opettaa tällaista lasta, joka oli näin puutteellinen. Luonnollisesti hankkivat he lapselleen myöskin lääkärin-hoitoa niin hyvää kuin suinkin. He näyttivät onnetonta lastaan Amerikan etevimmille silmä- ja korva-

lääkäreille, mutta ei mistään apua saatu. Kun tyttö oli 6 vuotias ottivat vanhemmat hänelle koetteeksi koti-opettajan, jonka nimi on *Anna Sullivan*.

Silloin alkoi uusi vaihe Helenin elämässä. Häm-mästyttävässä määrässä rupesi lapsi heti oppimaan taitavan opettajattarensa opastuksella. Huomattiin, että

Helen oli harvinaisen hyvä-päinen ja lahjakas oppilas, joka mitä suurimmalla halulla ja uteliaisuudella tahtoi oppia tietämään, tuntemaan ja taitamaan kaikkea. Aluksi opetettiin häntä sormiaakkosilla siten, että aakkosilla puhuttiin hänen käteensä. Paljon käytettiin opetuksessa luonnollisestikin viittomia. Pian oli oppilaalla "kieli" niin vallsaan, että hän rupesi opiskelemaan m. m. laskentaa, maantietoa, luonnontietoa y.m. Mutta neiti Sullivan, joka oli kuurojen opettaja ammatiltaan, opetti oppilaansa puhumaan suullakin ja ymmärtämään toisten puhetta siten, että hän

Helen Keller
Amerikalainen ylioppilaslakki päässään.

piti sormensa puhujan huulilla ja huulten liikkeistä sai selville, mitä hänelle sanottiin. Nti Sullivan on opettanut Hellen Kellerille paitsi englanninkieltä myös ranskan-, saksan-, latinan- ja vielä kreikankin kieltä. V. 1896 pantiin hänet erääseen tyttökouluun Newyorkissa, josta hän pääsi ylioppilaaksi. Nti Sullivanin täytyi aina olla Helenin mukana koulussa tulkitsemassa opettajain puhetta, sillä muutoin ei opetuksesta olisi voinut tulla mitään. Tästä voimme päättää kuinka suuri ja raskas työ neiti Sullivanilla on ollut Helen Kellerin opettajana ja kasvattajana. Muutamissa oppiaineissa täytyi Helenin saada yksin erikoisopetusta, kun hän ei voinut vaikeimpia aineita yhdessä toisten oppilaitten kanssa oppia.

Ahkeran opiskelun ja suurten ponnistusten jälkeen pääsi Helen Keller ylioppilaaksi v. 1900. Myöhem-

Anna Sullivan opettaa Helen Kelleriä

min sanotaan hänen suorittaneen tohtorin tutkinnon eräässä Amerikan yliopistossa.

Helen Keller on kirjoittanut useita kirjoja eri aloilta. Niitä on käännetty useille kielille ja on hän näin tullut maailman kuuluksi kirjojensa kautta. Neiti Sullivan on läpi vuosikymmenien seurannut Heleniä opettajana ja neuvojana ja ovat he eroittamattomat ystävät. Kuuluisaksi on neiti Sullivankin tullut oppilaansa kautta. Tarmokas, lahjakas, monipuolisesti oppinut ja lämminsydäminen erittäin suuressa määrässä hän on, koska on kyennyt jakamaan oppilaalleen kaikki ne tiedot, jotka hän omistaa. Eräitä Helen Kellerin teoksia on käännetty suomenkielillekin.

SUOMEN KUUROMYKKÄIN LIITON VUOSIKOKOUS

(Jatk. huhtikuun numeroon)

Seuraavan keskustelukysymyksen alusti hra *Anders Häkans* Vaasasta ehdottaen, että Liiton jäsenet maaseudulla, jotka matkojen pituuden tähden eivät voi olla jäsenenä missään haaraosastossa liittyisivät Liittoon varsinaisjäseniksi maksamalla kerta kaikkiaan varsinaisjäsenmaksun. Vuosijäsenenä on heidän hankala vuosittain suorittaa jäsenmaksunsa ja on sitä heiltä vaivaloista aina vaatia. — Asian torenttaminen jätettiin Liiton Keskushallituksen tehtäväksi.

Tämän jälkeen alusti rouva Aili Sihvola seuraavan lähettämänsä keskustelukysymyksen:

Olisiko syytä asettaa erikoinen oikeudenvalvoja kuuromykkäille?

Keskustelussa käytettiin useita puheenvuoroja. Kaikki olivat sitä mieltä, että kuuromykkät oikeus- ja perintöasioissaan ovat lainopillisen neuvojan ja etujensa valvojan tarpeessa. Kerrottiin useita esimerkkejä siitä, miten neuvotonna ja avuttomana kuuro tällaisissa

asioissaan on. Huomautettiin, että kuurojen matkapapit voivat kyllä jonkun verran näissä tapauksissa avustaa. Oikeuden valvojan saanti ei kuitenkaan ole niin helposti ratkaistava ja yksinkertainen asia, että sen yhdellä kädenkäänteellä voisi ratkaista, vaan jätettiin asia keskushallinnolle, jos se mahdollisesti voisi jotain tässä asiassa aikaansaada.

Keskushallituksen taholta esitettiin edustajistolle Kirjapaino Oy. Surduksen kirjallinen anomus, että *S. K. L. ostaisi jonkun määrän mainitun kirjapainon osakkeita.*

Keskushallitus oli asiaa harkinnut ja huomannut sen senlaatuiseksi, että se ensinnä päätti saada kuulla edustajiston mielipidettä asiassa. "Surdusta" lähellä olevat henkilöt selvittelivät kirjapainonsa asemaa, jota myös painetuista kokoukselle jaetuista kirjapainon vuosiselostuksista saattoi tutkia. Toiset olivat sitä mieltä, ettei yleensä vastaa Liiton tarkoitus rahojen sijoittaminen liikeyrityksiin. Jos ne kukistuvat, silloin menevät Liiton varat, eikä sillä niin muodoin enää ole tilaisuutta suorittaa varsinaista tehtävänsä: valistustyötä Suomen kuurojen keskuudessa. Keskushallituksen taholta ilmoitettiin Liiton varojen olevan siksi pienet, että se tarvitsee ne tarkoin työnsä tukemiseksi, eikä niitä voisi vaarantaa sijoittamalla niitä liikeyritykseen niin tärkeä kuin "Surduksen" päämäärä onkin: hankkia kuuroille kirjapainotaitoa ja elämän tehtävää. Sitäpaitsi onkin Liitto jo jonkun verran kyseenalaista liikettä avustanut ostamalla aikaisemmin 8 kpl. osaketta, lainaamalla Surdukselle 10,000 mk. ja siirtämällä aikakauslehtiensä painatuksen Surdukseen K. F. Puromiehen painosta, jota Liitto jo neljännesvuosisadan aikana on käyttänyt painatustöittensä suorittajana. Surduksen osakkaat huomauttivat osakeyhtiön hyvistä tuloksista sen ensimmäisenä toimintavuonna ja työnpaljoudesta, mikä painolla on ja lausuiivat luottavansa siihen, että liike on varmalla pohjalla, joten se on hyvä rahojen sijoitusliike.

Kultuaan kokouksen mielipiteitä jäi asian ratkaisu Keskushallituksen tehtäväksi.

Puheenjohtaja ilmoitti hra Lauri Vainolan lähettäneen keskustelukysymyksen: miten saataisiin maan hallitukselta kunniamerkkejä sekä kuurojen opettajille, avustajille, että kuuroille itselleen, jotka tuntuvalla tavalla ovat ansioituneet kuurojen valistuspyrinnöissä. — Puheenjohtaja ilmoitti, että kunniamerkkejä jaetaan virastopäällikköjen ehdotusten mukaan ansioituneille henkilöille, joten tässä asiassa ei kokouksella eikä S. K. L.:lla ole mitään tekemistä. Asia raukesi.

Tähän päättyivät keskustelut.

Illalla klo 19 oli juhla-ilta, jossa isäntinä toimivat 35-vuotias Helsingin K.m. yhdistys ja 25-vuotias S. K. L. Ohjelmassa oli hra J. Sundbergin pitämä tervehdyspuhe, rouva I. Moutonin esitelmä "naisen asemasta yhteiskunnassa läpi aikojen", hra Kasken, Turusta, esitys sikäläisten kuurojen "opintokerhoista". Väliajan jälkeen esitettiin elokuvanäytös viime kesänä Helsingissä pidetyistä naisvoimistelujuhlista.

Seuraavana, maalisk. 24 p:nä jatkui kokous esitelmä-

PORIN ESITELMÄPÄIVÄN PÄÄTTYESSÄ

3. 4. -30.

*Katsoo kevät kirkkain silmin,
katsoo, hymyy vastaan.
Luonto-äiti lempeänä
läbestyy pi lastaan.*

*Kevään henki kaikkialla
hebkuu herätellen,
haaveet herkät, rinnan riemut,
toiveet sytytellen.*

*Myöskin meille hiljaisille
aukes aamu kevään.
Hetkeks' vaihtui pilvipäivä
poutaan väreilevään.*

*Yhdess-olon herkät hetket,
toveruuden tunne
yhdyssitehinä meillä,
kulkenemme kunne.*

*Muistoin maille vierähtävät
ibanatkin päivät.
Harras henki, kaipuu, kaiho,
mielihimme jäivät.*

*Elää muisto menneen hetken,
elää, innostaapi,
vielä vuotten vierittyä
mielen herkäks' saapi.*

*Jälleen arkipäivään puuhat
siirtyy etehemme.
Kotitöille tuttaville
pian rientelemme.*

*Suo'os, Herra armollinen,
näiden päivän mennen,
ett' ois' meillä erotessa
enemmän kuin ennen.*

*Johda armovalollasi,
rakas Isä, meitä,
että aina astuisimme
valkeutesi teitä.*

*Oomme heikot, vajavaiset,
erehdyst' on monta.
Sulla voima, valta on,
Sä hoivaat osatonta.*

*Tule, Jesus turvaamahan
tieni tuskallinen.
Tue mua voimallasi,
suuri, armollinen!*

*Kerran kaikuu kaikkialla
riemu rikas kevään,
jok' ei sammu aikain mennen
syksyyn kylmenevään.*

*Siihen asti, Isä rakas,
auta omiasi,
että kevään koittaessa
oomme kerallasi.*

*Äänetönten äänet silloin
soivat kiitostasi.
Ei oo ykskään liian halpa
käymään majabasi.*

W arma Toivonen.

päivän muodossa alkaen klo 11. Esitelmää pidettiin seuraavista asioista:

Yrjö Sakari Yrjö-Koskisen elämä ja toiminta (Eino Karilas);

Yrjö Steffenssonin elämä ja työ (op. hra K. Kierimo);

Suomen rajat eri aikakausina (op. Kierimo);

Mathilda Wreden elämä (rouva E. Ignatius);

Opintokerhoista (op. J. K. Palomaa);

Jatkokursseista kuuroille (op. J. K. Palomaa).

Illalla puhuivat useimmat vuosikokoukseen saapuneet edustajat tuoden tervehdyksiä yhdistystensä toiminnasta.

Kunnianosoitus.

Maanantaina 24 p:nä kävi joukko vuosikokoukseen saapuneita edustajia kunniastervehdyksellä Liiton en-

simäisen puheenjohtajan Julius Hirnin ja sihteerin Julia Stadiuksen haudoilla sen johdosta että Liitto on tullut toimineeksi 25 vuotta. Kumpaisellekin haudalle laskettiin kukkaseppeleitä ja pidettiin lyhyet muistopuheet.

Maanantaina 24 p. illalla oli Helsingin K.m. y:n näytelmäseura järjestänyt elokuvanäytöksenä Minna Canthin "Anna Liisan", jonka järkyttävä sisältö teki syvän vaikutuksen läsnäoleviin.

Tiistaina 25 p:nä, Marian ilm.päivänä

pidettiin jumalanpalvelus kuurojen kirkossa klo 11. Kirkontäyteisille seurakunnalle saarnasi past. Otto Myyryläinen.

Jumalanpalveluksen jälkeen kävi osa osanottajia katsomassa Kansallismuseomme nähtävyyksiä. Ilta-päiväjunilla hajautuivat he takaisin kotiseuduilleen.

MUUTAMIA AJATUKSIA SUURISTA KYSYMYKSISTÄ

(Tanskankielestä suom.)

I.

Onko olemassa Jumala? Mistä tiedän, että Hän on? Et voi Häntä tiedon avulla ymmärtää. Sinun pitää uskoa, että Hän on ja elää ja hallitsee kaiken. —

Mutta minkätähden sinun pitää uskoa, että Hän on? Sentähden, että kaikki, mitä silmäsi näkee on Jumalan luomaa, Hänen tekoansa. Taivaan ja maan on Hän luonut. Kaikki elämä on Hänestä lähtenyt ja alkunsa saanut. Tiedemiehet sanovat, että maailma oli alussa vain hehkuva pallo, mutta siinä ei voinut mikään kasvaa eikä elää. Sitten se jäähdyi, mutta mistä tuli elämä, mistä kaiken elämän alku? Kuta enemmän opimme tuntemaan maailman kaikkeutta, sitä selvemmin huomaamme järkevän, viisaan suunnitelman tahi voiman määräävän kaiken, johtavan ja hallitsevan kaikkea. Mistä on tuo suunnitelma, tuo voima kotoisin? Jumalasta se on. Kaikessa, sekä pienimmissä että suurimmissa asioissa, näemme me Jumalan käsien työtä, vaikka emme näekään Häntä itseään. Sentähden uskomme, että on olemassa ijankaikkinen kaikki-voipa Jumala.

II.

Mistä tiedän, että kristinusko on totta, että se on ainoa, oikea uskonto? Onhan olemassa niin monta eri uskontoa. Intialaiset uskovat Buddhaan, turkkilaiset Muhamettiin j.n.e. Kuka tietää onko kristinusko totuutta?

Niin, tämä on suuri ja tärkeä kysymys. Eikä siihen ole helppo vastata näin lyhyesti. Kaikki uskonnot koettavat etsiä Jumalaa, mutta ainoastaan kristinuskossa on Jumala ilmoittanut itsensä omassa Pojassaan, Jeesuksessa Kristuksessa. Sentähden on kristinusko ainoa tosiuskonto.

— Mutta mistä tiedän, että Jeesus todella on Jumalan poika? Sen saat tietää lukemalla Hänestä ja uskomalla Häneen. Kun vaan ihminen oikein oppii Häntä tuntemaan ja elää läheistä elämänyhteyttä Hänen kanssansa, niin täytyy hänen tunnustaa: Hän on tosi Jumalan Poika! Sillä Hän on ainoa viaton ja nyhä, joka maan päällä elänyt on. Ei kukaan voi soimata Häntä synnistä. Hänen sanansa on Jumalan sanaa. Ja sentähden on kristinusko ainoa tosiuskonto. Toisissa uskonnoissa on vain totuuden osia, palasia, ei koko totuutta.

III.

Mistä tiedän, että on olemassa ijankaikkinen elämä? Vastaa: sekä oma sydämesi että Jumalan sana vakuuttavat, että on olemassa ijankaikkisuus. Etkö tunne sydämesi syvyydessä, että sielusi ei voi kuolla, vaan se on ijäti elävä. Ruumis vanhenee ja kuolee, mutta sielu —, se alkaa elää pienenä lapsensieluna sinussa ja sitten se kasvaa, kasvaa ja kehittyy niin kauan kuin elät tässä maailmassa. Mutta se ei pääse päämääräänsä tässä elämässä. Se tarvitsee ijankaikkisen elämän tullaan täydelliseksi.

Näin todistaa Jumalan sanakin. Sana sanoo, että jos Jeesus nousi kuolleista niin nousemme mekin. Jeesuksen ylösnouseminen kuolleista on meidän ijankaikkisen elämämme perustus. Hän nousi haudastaan. Itse en ole nähnyt Hänen ylösnousemestaan, mutta luotettavat todistajat, rehelliset miehet, apostolit, ovat minulle siitä kertoneet ja todistaneet. Heidän elämänsä ja työnsä vakuuttavat, että he ovat puhuneet totta. Jeesuksen ylösnousemus on historian varmin todellisia tapahtumia. Hänen hautansa jäi tyhjäksi, hänen opetuslapsensa näkivät Hänet —, siihen perustuu ijäisyysuskoni. *Jobs. J.*

KUUSIKYMMENVUOTIAS

Porvoon kuuromykkäinkoulun johtaja *G. E. Qvarnström* täyttää kesäkuun 9 p:nä 60 vuotta. Joht. Qvarnström tuli opettajaksi Porvoon k.m. kouluun v. 1898. Tehdäväänsä oli hän sitä ennen valmistautunut seuraamalla kuurojen opetusta sekä Porvoon että Kuopion kuurojenkouluissa. Ulkomaisella opintomatalla Ruotsiin, Norjaan ja Tanskaan täydensi

G. E. Qvarnström

hän tietojaan ja taitojaan kuurojen opettajatehtävissä. Kun sitten Porvoon kuurojenkoulun johtajan virka maisteri Wichmannin kuoltua v. 1918 tuli avoimeksi, nimitettiin hra Qvarnström tähän toimeen, jossa hän yhä on. Johtaja Qvarnströmillä on siis jo pitkä ja runsastoinen toimintakausi takanaan. Monille kuuroille on hän ennättänyt jo jakaa opin ja tiedon alkeita ja monen nuoren kuuron kasvatukseen ja kehitykseen on hän tuntuvalla tavalla joutunut osaaottamaan. Tyynenä, harkitsevana ja aina oppilaitensa tosiaparasta tarkoittavana miehenä on hän saavuttanut heidän täyden luottamuksensa ja rakkautensa. Ja missä vain tapaakin Porvoon k.m. koulun entisiä oppilaita, huomaa, miten kauniissa ja kiitollisessa muistossa hekin vielä säilyttävät ent. opettajansa ja johtajansa.

Vanhempien, koulusta jo pois päässeitten kuurojen harrastuksille on johtaja Qvarnström myös osoittanut myötätuntoa. Porvoon pieni k.m. yhdistys on häneltä tarvittaessa hyviä neuvoja ja apua usein saanut. Koulunsa huoneustot on hän m.m. alttiisti yhdistyksen käytettäväksi jättänyt. Erityisellä kiitollisuudella muistellemme esim. johtajan avuliaisuutta niinä kauniina kesäpäivinä v. 1926, jolloin yleinen kuuromykkäin kokous K. O. Malmin kuvapatsaan paljastamistilai-

suuden yhteydessä Porvoossa pidettiin. Harvinaisen nuorekkaana liikkuu hra Qvarnström yhä toveriensa keskuudessa koulutehtävissään. Johtamansa koulun sekä sen oppilaitten että opettajain keskuudessa tuntuu vallitsevan rauhan, keskinäisen ymmärtämyksen ja sovun henki, joka tekee työskentelyn siellä kaikille miellyttäväksi. Toivotamme johtaja Qvarnströmille yhä hyviä voimia ja menestystä kallisarvoisessa työssä kuurojen hyväksi.

KODIN ONNI

Kun kaksi ihmistä on liittynyt yhteen, on koti ensimmäisenä näkyvänä tuloksena heidän yhteisestä työstään. Yrittelevää se yhteistyö alussa on, mutta rakasta ja hauskaa. He tuntevat itsensä iloisiksi ja onnellisiksi ja he toivovat hartaasti ettei koskaan mikään ikävä pääsisi kodin seinien sisälle.

Mutta kuinka moni koti on kaikista hyvistä toiveista huolimatta mennyt sisäisesti rikki tai kokonaan hajonnut. Syyt voivat olla moninaiset, mutta kosketellaanpa tässä vain yhtä.

Jos kaksi ihmisarvostaan tietoista olentoa sattuu yhteen niin varokoon kumpikin asettumasta toisen harastuksien tielle, tai muuten älköön vähäksykö toiser elämänsä katsomusta. Vain siinä, että kunnioitetaan toisen toisensa persoonallisuutta voi onni säilyä kodissa.

Mitä on persoonallisuus? — Persoonallisuus on jotakin arvokasta, jota ehdottomasti kunnioitamme. Ennen kuin ihmiselle annetaan personallisuuden arvo vaaditaan häneltä siveellistä hyvyttä. Persoonallisuutta kunnioitamme yhtä hyvin köyhässä, halveksitussa asemassa olevassa ihmisessä, kuin elämän valopuolellakin olevassa ihmisessä. Persoonallisuutta ei saavuteta harkitussa tietopuolisessa kasvatuksessa. Se kuuluu ihmisen sisimpään luontoon. Se kehittyy elämän syvimpien voimien painosta, ennenkaikkea uskonnosta ihan itsestään. Se tapahtuu silloin kun ihminen seuraa omantuntonsa ääntä ja pyrkii saavuttamaan henkisiä ihanteita. Persoonallisuus merkitsee *ihminen* sanan syvällisessä mielessä.

Kuta enemmän nainen on päässyt osalliseksi sivistyksestä ja hänen oman arvonsa tunto on kasvanut, sitä vaikeammin hän alistuu holhouksen alle. Nykyajan nainen, joka sivistyksessä on samalla tasolla miehen kanssa, vaatii myös oikeutta tulla kohdelluksi tasa-vertaisena ihmisenä. Onhan se miehelle itselleenkin kunniaksi jos hän saisi toverikseen henkilön, joka on tietoinen omasta arvostaan. Sellaisen kanssa pysyisi elämä sisältörikkaana. Avioliitossa ei voi olla läheistä yhteyttä ilman yhdenarvoisuuden tuntoa. Sydämellinen arvonanto toisen personallisuutta kohtaan pelastaa kodin. Mutta jos mies esimerkiksi pilkkaa vaimonsa arimpia uskonnollisia tunteita "akkamaisena haaveiluna" jopa estääkin uskonnollisissa pyrkimyksissään, niin silloin on mies syyppä kodin hengen rikoutumiseen. Jos vaimo on luja luonne, voi hän kestää ja hänen persoonallisuutensa vain kirkastuu vas-

tuksissa, mutta jos hän on heikko taipuu hän ajattelemaan samalla tavalla kuten kevytmielinen miehenäkin. Sillä tavalla hän kieltää itsensä ja menettää onnen tuntoa itsensä vapaaksi. Sellaiselle naisen kehityksen eteen poikkiteloin asettuvalla olisi ollut parempi ettei hän olisi syntynytäkään.

— Kuuromykkäin keskeisissä avioliitoissa tulevat korkeimmat henkiset arvot hyvin vähän tai ei ollenkaan huomioon otetuiksi. Eteväkin k.m. mies voi naida henkisiltä kyvyiltään keskitasoa alempanakin olevan naisen. Katsotaan pääasiaksi, että vaimo ainakin osaa toimittaa käytännölliset tehtävät kodissa. Hyvä on avioliitto tässäkin muodossa, jos ollaan molemmin puolin tyytyväisiä. Mutta toista on jos henkisesti hyvin kehittynyt nainen menee naimisiin itseään henkisesti alempiarvoisen miehen kanssa, silloin on suuri vaara tarjolla jos mies ei anna arvoa vaimonsa persoonallisuudelle. Sellaista naista eivät yksin tyydytä jokapäiväiset askareet kodissa. Hänen janoava sielunsa etsii edelleen kehittymistä ja silloin on miehen pyhä velvollisuus suoda vaimolleen tilaisuus sellaiseen. Paras kuitenkin olisi, että etevä k.m. nainen menisi vain itsensä vertaisen kanssa naimisiin. Yhteiskuntaankin vaikuttaa paljon hyvää sopusuhteiset avioliitot. Ellei tapaa todellista ihmistä mieheksi, niin olisi vielä parempi jäädä yksikseen omaan vapautensa. Yhteiskunnassa on paljon hyviä aatteita, jotka suovat tyydytystä uhrautumishalullemme, mikäli sitä omataan.

I. M.

HARVINAISIA VANHUKSIA

Edla Sjöblom

Emma Grönlund

Ei ole elossa enää monta sellaista kuuromykkää, jotka muistaisivat nähneensä Karl Oskar Malmvainajan. Hän kuoli nimittäin jo vuonna 1863. Melkein kaikki hänen entiset oppilaansa ovat myös kuolleet. Vain muutamia on vielä jäljellä. Sellaisia vanhoja Malmin oppilaita ovat m.m. ne kaksi vanhusta, joitten kuvat lukijamme lehdessemme nyt näkevät. Toinen heistä on Edla Sjöblom, synt. 11. 7. 1846, leskirouva, joka asuu Taalintehtaalla. Hänet otti Malm kouluunsa jo vuonna 1858, jolloin koulu vielä oli Porvoossa. Malmin mukana seurasi Edla v. 1860 Turun uuteen k.m. kouluun, joka samana vuonna perustettiin. Koulunkäyntinsä hän lopetti v. 1862. Hänet toimitti aikoinaan kouluun vapaaehtona, rouva Ramsay, joka äsken kuoli liki 100 v. van-

hana ja jonka palvelukseen nuori Edla oli joutunut. Koulusta päästyään tuli hän taas rouva Ramsayn palvelukseen Taalintehtaalle ja palveli häntä 13 vuotta. Sitten joutui hän naimisiin kuulevan miehen kanssa, joka nyt on jo kauan sitten kuollut. Mieheensä kuoleman jälkeen on hän saanut vapaasti asua Taalintehtaan huoneessa saaden valon ja lämmönkin tehtaalta. Mutta vielä tänäpäivänäkin istuu 84-vuotias Edla Sjöblom ahkerasti ompelemassa vaatteita ihmisille elättäen itsensä omalla työllään. Harvinaisen hyvissä ruumiinkin voimissa hän vielä on. Ja henkiset voimat ovat hänellä vielä täysin hyvät.

Toinen Malmin vanhoista oppilaista on *Emma Grönlund*, synt. 14. 1. 1846, joka asuu Karunan pitäjässä. Hän tuli Turun k.m. kouluun v. 1861, ja on siis tänäpäivänäkin jo 84 v. vanha. Korkeasta iästään huolimatta on tämäkin vanhus ihmeteltävän pirteä ruumiin ja hengen puolesta. Hän on ollut nuoruudessaan pitkät ajat palveluksessa. Nykyisin hän jo saa kunnan apua. Mutta kutoo verkkoja talvisin, kalastelee keuhkoin, hoitelee kanoja ja hankkii vaate- ja kahvirahat täten omalla työllään. Ja kun tulee ikävä saada jotakin hengen ravintoa ja virkistystä, matkustaa hän Turkuun k.m. yhdistykseen, josta taas palaa iloisena ja tyytyväisenä koriinsa. Sitkeitä, ahkeria, työtäpelkäämättömiä vanhuksia, joille meidän nuorempien on kunniaa tehtävä.

VIELÄKIN SIITÄ OPPILAITOKSESTA

Haluaisin minäkin lausua muutaman ajatukseni tästä tärkeästä asiasta, joka on ollut jo mielessäni siitä hetkestä, jolloin pääsin pois koulusta v. 1914.

Iloitsen siitä, että se asia on joutunut vihdoin päiväjärjestykseen ja toivon hartaasti, ettei helleitetä ennen kuin se on joko toisella tai toisella tavalla toteutunut. Eihän se ole mikään mahdottomuus.

Hämmästyin, kun Kuopion k.m. koulun johtaja Kahma on Kuopion esitelmäpäivillä viime syksynä pitänyt 6-viikkoisia kursseja riittävänä. Niinkö vähän?

Kahdeksanvuotinen kurssi on k.m. koulussa liian lyhyt. Muistan aivan hyvin miten 8:nnella luokalla jouduimme läksyjemme johdosta ahertamaan. Koetettiin ehtiä niin pitkälle kuin voitiin. Mutta sittenkin jäi niin paljon kesken.

Monasti olen elämässäni tullut kokemaan yhtä ja toista tietämättömyyttä esim. laskennossa, josta olen ajatellut: kunpa olisi jo opetettu koulussa. Olen kerännyt aikonut meijerikouluun. Oltuani N:lan talouskoulussa, olin innostunut meijerialalle, niin että olin päättänyt antautua sille alalle, mutta kun opettaja, joka oli entinen meijerikoulun johtaja, näytti niitä kirjoja, niin selvisi minulle, että oli mahdotonta ottaa osaa tietopuoliseen meijerikoulun kurssiin, kun esim. laskuesimerkit olivat niin outoja. Olisi pitänyt opettaa k.m. koulussa mutta siellä ei ehditty. Monen monta muuta esimerkkiä voisi mainita.

Mielestäni olisi siis perustettava opinhaluisille jatko-

opisto, 2-vuotinen kurssi, jossa saisi enemmän oppia sivistystä. Vastaisiko se kurssi oppikoulua, josta on paljon kirjoitettu, en ole ajatellut.

Eikö olisi jo aika ryhtyä tosi toimenpiteisiin asian suhteen? Toivon, että k.m. koulujen opettajisto ottaisi asian sydämelleen ja kirjoittaisi ajatuksensa k.m. lehteen. K.m. lasten kasvattajina ja opettajina he kyllä tietävät jatko-opiston tarpeellisuuden ja voisivat siis vaikuttaa paljon osaltaan sen hyväksi.

K. Ahonen.

MUUTAMIA TERVEYDELLISIÄ NEUVOJA NAISILLE

Tunnen muutamia k.m. naisia, jotka ovat olleet tavattoman ahkeria. Eräskin itseään elättävä nainen on varhaisesta nuoruudestaan ästi hyristänyt ompelukonetta aamuvarhaisesta iltamyöhään asti. Ei siinä ole jouduttu paljoakaan liikkumaan eikä terveyttä hoitamaan. Terveiden pääoma on vähitellen huvennut, vaikka ikä vasta osoittaa parasta miehuusikää. Hän miltei tuntee itsensä vanhaksi. Liika ahkerointi on vienyt voimat. Ahkeruus on kyllä hyve, mutta on ensi sijassa opittava pitämään terveyttä kalliina aarteena. On myöhäistä sitten kun on sen kadottanut.

Koeta alusta alken kuin sinulle paraiten sopii käyttää määrätty ajat liikuntaan ja hyvään huvitukseen ja ole sitte tässä aina täsmällinen ja säännöllinen.

Opi lepäämään, ennenkuin väsymys on kiihtynyt siihen määrään, että lepo on mahdoton.

Älä uhmaile liiaksi terveytesi perusteella.

Älä ponnista liiaksi voimiasi.

Lopeta työsi ennenkuin viimeiset voimasi ovat loppuneet.

Anna niin paljon kuin mahdollista raittiin, virkistävän ilman ja lämpöisen auringonpaisteen virtailla huoneisiisi. Älä pelkää halkolaskujesi nousua. Kuta puhtaampi ilma sitä pikemmin se lämpiää.

Makuuhuoneen tuulettaminen on tärkeää. Siitä riippuu oletko herätessäsi raitis ja virkeä tai päinvas-ton.

Perheen emäntänä on sinun vastattava siitä, että kodin ilmasto henkisesti ja ulkonaisesti pysyy puhtaana ja terveellisenä.

— Laske tarkasti kuinka paljon voit antaa seurapiirillesi aikaasi ja voimiasi. Älä koskaan anna seurapiirisi ehkäistä itseäsi täyttämästä todellisia velvollisuusiasi.

I. M.

REUMATISMI, SUURTA TUHOA TUOTTAVA KANSANTAUTI

(Terveystieteidenlehdestä)

Reumatismi on jokaiselle tuttu tauti. Usein siitä kuulemme puhuttavan. Tuskin on perhettä, jossa sitä ei olisi esiintynyt lievemässä tai vaikeammassa muodossa. Reumatismia pidetään verraten viattomana tau-

tä. Se on "vain" reumatismia sanomme usein ki-
vuista, joihin emme tiedä mitään erikoista syytä.

Joskin reumatismi useissa henkilöissä on lievä, vain
aika ajoin kipuja aiheuttava tauti, saattaa se toisissa
tapauksissa olla hyvin vakava sairaus. Näin on laita
esim. äkillisen nivelreumatismiin, joka on sekä anka-
ria kipuja tuottava että vaarallinen. Vaaralliseksi se
käy varsinkin siksi, että se varsin usein iskee kyntensä
sairaana sydämeen. Tauti voi tällöin johtaa kuolemaan
tai, mikä on tavallisinta, se tekee potilaasta lopuksi
ikänsä sydänvikaisen. Erään tutkijan mukaan on 80—
90 % kaikista sydänvikaisista saanut tautinsa äkilli-
sestä nivelreumatismista. Ja tunnettua on, että sydän-
tauti on tuberkuloosin jälkeen kaikkein tavallisimpia
ennenaikaisen kuoleman aiheuttajia. — Äkillisen ni-
velreumatismiin ikäviin puoliin kuuluu vielä, että se
voi helposti uusiutua.

Tiedämme myöskin, että on olemassa pitkäikäisiä reu-
matismia, joka useissa tapauksissa aiheuttaa siinä mää-
rin kovia kipuja ja arkuutta jäsenissä, että potilas tulee
joko osittain tai kokonaan työkyvyttömäksi milloin
lyhyemmäksi, milloin pitemmäksi aikaa. Varsin suuri
on niiden henkilöiden joukko, joilta reumatismi on
niin pahoin runnellut jäsenet, että he ovat joutuneet
vuoteenomiksi vuosikausiksi, jopa vuosikymmeniksikin.
Monet heistä ovat niin avuttomassa tilassa, että tuskin
pystyvät paikaltaan liikautamaan ilman toisen apua.

Vanhastaan on tiedetty, että vilustuminen, kosteus
ja veto synnyttävät reumatismia ja että se on etupäässä
kylmän ilmanalan tauti. Ilmanalalla ja sääsuhteilla
on merkityksensä sen syntyyn nähden. Tiedämme
myös, että reumatismia sairastava on herkkä ruumiis-
saan tuntemaan säänvaihtelut; hän voi usein etukäteen
tuntea lähestyvän säänmuutoksen j.n.e. Reumatismi
voi syntyä johonkin jäseneneen myös siitä, että jäsenä
yksipuolisessa työssä liikarastitetaan. Ulkonaisten seik-
kojen lisäksi on useimmiten taipumuksella suuri mer-
kitys. Useinhan nähdään, että reumatismi esiintyy
perheittäin. — Myöskin tartuntatautiin, influenssan,
tulirokon j.n.e. jälkeen voi puhjeta ilmi reumatismi.
Melko usein käy näin kaularöyhän eli anginan jälkeen.

Reumatismien synty on vielä suuri kysymysmerkki.
Toistaiseksi reumatismikäsité on sellainen "romu-
koppa", johon sijoitetaan moninaisia sairauksia, joi-
den synnyistä syivistä emme tällä hetkellä vielä mitään
tiedä.

Mitä reumatismien hoitoon tulee, niin siltä luonno-
lisesti puuttuu varma pohja niin kauan kun ei olla
taudin aiheuttajasta selvillä. Tunnettua on, että reu-
matismia kuitenkin voidaan useissa tapauksissa varsin
hyvällä menestyksellä hoitaa. Arvokkaimpia hoito-
keinoja ovat *bieronta, kylvyt, lämpöhoito* (diatermia)
y.m. fysikaaliset menettelytavat. Meillä suomalaisilla
ovat *sauna* ja *bieronta* ammoisista ajoista olleet hyviä
reumatismien kurituskeinoja.

Se ikivanha totuus, että tauteja on helpompi
välttää kuin parantaa, pitää paikkansa reumatismiinkin
nähden. Mitä kaikkea tämän taudin välttämiseen kuu-
luu, lienee jokaiselle suunnilleen tuttua. Myöskin jär-
kevään karkaisun, ulkoilmaelämän j.n.e. avulla voidaan

ruumista suojella sen uhriksi joutumasta. Hyvin tar-
keätä on niinkään, että reumatismia ryhdytään hoita-
maan mahdollisimman varhaisella asteella. Siten se
voidaan usein nopeasti nujertaa. Vielä eräs seikka,
jota on syytä tehostaa: henkilön, joka on potenu-
t äkillisen nivelreumatismiin, on uhrattava riittävästi aikaa
toipumiseen. Liian aikainen työhön ryhtyminen lisää
taudin uusiintumisvaaraa. Tätä seikkaa silmälläpitäen
on suurissa maissa perustettu erityisiä toipumislaitoksia
äkillisen nivelreumatismiin poteneita varten.

Miten suuri reumatismien uhrien luku meidän maas-
samme on, siitä ei tietääkseni ole olemassa minkään-
laista tilastoa. Ei ole liioin olemassa mitään tutkiel-
maa sen aiheuttamasta kansantaloudellisesta tappiosta.
Mutta suurista luvuista siinä varmasti on kysymys.
Onhan reumatismi erityisesti kylmän ilmanalan tauti.
Näin ollen lienee varmaa, että sitä meillä on suhteel-
lisesti ainakin yhtä paljon kuin Keski-Euroopan
maissa. Kuten kirjoitukseni alussa mainitsin, laske-
taan reumatismien tuhot siellä suuremmiksi kuin tuber-
kuloosin. Voimme näin ollen päätellä, että reumatis-
min aikaansaamat vahingot meilläkin ovat erittäin suu-
ret. Mainittakoon vertauksen vuoksi, että tuberku-
loosin maallemme aiheuttama tappio on laskettava
vähintään 1,000 miljoonaksi markaksi vuodessa. Jos
reumatismien tuhot meilläkin ovat arvioitavat suurem-
miksi kuin tuberkuloosin, niin päädyimme kerrassaan
valtaisiin summiin.

Toistaiseksi ei meidän maassamme ole vielä paljon
kiinnitetty huomiota tähän tuhoisaan kansantautiin,
reumatismiin. Siihen sairastuneet ovat saaneet olla
oman onnensa nojassa, kotoisten keinojen varassa.
Vain varakkaammilla on ollut mahdollisuuksia ajan-
mukaisen hoidon saantiin fysikaalisissa hoitoloissa tai
kesäisin kylpylaitoksissa tai matkustamalla ulkomaiden
kylpylöihin. Vähävaraisen apuna ovat olleet kotoinen
sauna ja oman kylän hieroja. Mitään halpoja erikois-
hoitoloita, joita vähävaraisetkin voisivat käyttää, ei
toistaiseksi ole olemassa. *Artturi Salokannel.*

ROUVA ALEKSANDRA SUNDBERG

Helatorstaiamuna nukkui kuoleman uneen Helsin-
gissä rouva *Aleksandra Sundberg* pitkän sairauden
jälkeen liki 80 v. vanhana. Vainaja oli kuurojen
piireissä tunnetun toimittaja *John Sundbergin* äiti.
Rouva S. oppi poikansa kautta tarkoin tuntemaan
kuurojen asemaa ja tarpeita ja oli hän jo liki 30 vuo-
den aikana lämminsydäminen kuurojen auttaja. Hän
asui Helsingissä ja juuri Helsingissä toimi hän voi-
maisina päivinä kuurojen auttamiseksi. Helsingin
k.m. yhdistys on hänelle suuressa kiitollisuuden velas-
sa paljosta. Hänen toimestaan ovat esim. Helsingin
k.m. myyjäiset tulleet tunnetuiksi. Niitten avulla on
k.m. yhdistys saanut varoja huoneustonsa vuokraan,
kesäsiirtolan "Satulinnan" ostamiseen y. m. Helsin-
gin k.m. yhdistys muistelee kunnioituksella nyt lepoon
pääsnyttä, vanhaa hyväntekijäänsä.

URHEILUOSASTO

KILPAILUKUTSU

Meillä on täten kunnia kutsua kaikkia KUL:oon kuuluvia seuroja ja yksityisiä jäseniä osallistumaan KUL:n kymmenvuotisjuhlien yhteydessä järjestettäviin

KUL:n vuoden 1930 rata- ja kenttärheilumestaruuskilpailuihin

jotka pidetään Lahdessa Uudella urheilukentällä tulevan elokuun 16—17 päivinä. Tarkemmin heinäkuun numerossa.

Toivoen runsasta osanottoa, merkitsemme toverillisin urheilutervehdyksin:

KUUROMYKKÄIN URHEILULIITTO

Eino Karilas
puheenjohtaja.

Ruvik Pitkänen
sihteeri.

Kilpailuohjelmaan kuuluu: 100, 200, 400, 800, 1,500 ja 5,000 m. juoksut, pituus-, korkeus- ja seiväshyppy, kuulantöntö, kiekon- ja keihäänheitto sekä 4×100 m viestinjuoksu. Sen lisäksi järjestetään ulkopuolella mestaruuskilpailujen naisten 100 m juoksu sekä uimakilpailuja: 50 m rintauinti naisille, 100 m rintauinti ja 50 m vapaauinti miehille.

Mestaruuskilpailuissa ja 4×100 m viestissä kilpaillaan neljännen kerran Sulo Vuokon muistokiertopalkinnosta, jonka puolustajana on Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat.

KUL:n mestaruusmitalit ja 3 palkintoa kussakin lajissa jaetaan. 4×100 m viestissä jaetaan voittaville joukkueille I—II palkinnot. Naisten 100 m juoksussa jaetaan arvoesinepalkintoja. Uintikilpailuissa jaetaan KUL:n kunniakirjoja.

Liittohallituksen päätöksen mukaan on jaettavien palkintojen lukumäärä riippuvainen ilmoittautuneitten osanottajien luvusta siten että kutakin alkavaa kolmea ilmoittautunutta kohti tulee 1 palkinto, ei kuitenkaan useampia kuin I—III.

Ilmoitukset osanotosta on tehtävä viimeistään elokuun 4 päivään mennessä osoitteella: *Eino Karilas, Helsinki, Linnankatu 5 C*, ja on ilmoitusta ehdottomasti seurattava 20 mk. viestinjoukkueelta, 10 mk. mieskilpailijalta ja 5 mk. naiselta. Ilmoittautumisen tulee tapahtua sen urheiluseuran kautta, jonka piiriin henkilö kuuluu.

Jokaisen on hyvissä ajoin ilmoitettava millä junalla saapuvat, että tiedetään järjestää vastaanottajat asemalle. Majoitustiedustelut tehtävä osoitteella: *K. Remmi, Lahti, Niementie 4 B*.

50 % alennus rautatielippujen hinnoista on myönnetty kaikille liiton jäsenille.

HUOMATKAA! Tulorajat KUL:n mestaruuskilpailuihin Lahdessa 16—17. 8. osallistuville ovat seuraavat: 100 m 13 sek., 200 m 28 sek., 400 m 62 sek., 800 m 2,22 min., 1,500 m 4,45 min., 5,000 m 17,45 min., pituus 5,10 m, korkeus 1,45 m, seiväs 2,50 m, kuula 9,50 m, kiekko 29 m, keihäs 36 m ja on jokaisen, joka ei aikaisemmin ole liiton mestaruuskilpailuihin osallistunut, esitettävä todisteellinen selvitys, että hän kykenee lajissaan ylittämään tämän alimman määrän.

LIITTOHALLITUS.

SUURI UUTINEN URHEILUVÄELLE!

Kuuromykkäin Urheiluliitto on saanut varojen hankkimiseksi liiton edustajain lähettämistä varten elokuussa 1931 Nürunbergissä pidettäviin kuuromykkäin urheilukilpailuihin luvan yleisen rahankeräyksen toimeenpanemiseen koko maassa numeroiduilla listoilla syysk. 1 päivään 1931 mennessä.

KERTOMUS KUUROMYKKÄIN URHEILULIITON TOIMINNASTA

(Jatk.)

Yhteenveto Kuuromykkäin Urheiluliiton alaisten seurojen toimintakertomuksista

Helsingin Kuuromykkäin Urheiluseura: 42 miestä, 18 naista, yhteensä 60 jäsentä. 2 kokousta, 4 ilt-

maa ja juhlaa, 10 johtokunnankokousta. Hiihto-, murto- ja juoksu-, uinti-, 5-ottelu-, 1500 ja 5000 m juoksu-, naisten 100 m juoksu- ja kilpailut. Tilattu Suomen Urheilulehti, Idrottsbladet ja Työv. Urheilulehti. Kaupungin urheilulautakunnalta saatu 1000 mk apuraha. Tulot 9271:23, menot 3080:35. Säästö 6190:80. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Hj. Sandblom, varapuheenjohtajaksi ja rahastonhoitajaksi Vilho Salovaara, sihteeriksi Jussi Luomajoki. Seuran osoite: Helsinki, Liisankatu 27 A.

Hämeenlinnan Kuuromykkä-Urheilijat: 19 miestä, 16 naista, yhteensä 35 jäsentä. 4 jäsenkokousta, 3 johtokunnankokousta, 4 talvi- ja kesäurheilukilpailua, 2 kk voimistelua talven aikana. Tulot 1489:30, menot 1180:45, säästö 309:35. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Lauri Vainola, varapuheenjohtajaksi, sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi Hannes Ylén. Seuran osoite: Hämeenlinna, Hätilä.

Jyväskylän Kuuromykkä-Urheilijat: 18 miestä, 10 naista, yhteensä 28 jäsentä. 1 kokous, 3 iltamaa ja juhlaa, 6 johtokunnankokousta, 2 kilpailua, 1 retkeily. Tulot 1347:62, menot 911:85, säästö 1744:31. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Nestor Toikkanen, varapuheenjohtajaksi Adolf Marttila, sihteeriksi ja rahastonhoitajaksi rva Lahja Alander. Seuran osoite: Jyväskylä, Vaasankatu 15 (Rouva Lahja Alander).

Kuopion Kuuromykkä-Urheilijat: 13 miestä, 7 naista, yhteensä 20 jäsentä. Kilpailuja 1, retkeilyjä 2. Tilattu Suomen Urheilulehti, Urheilija ja T. Urheilulehti. Tulot 2153:07, menot 1072:50, säästö 1080:57. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Aarne Holopainen, varapuheenjohtajaksi ja sihteeriksi Antti Hartikainen, rahastonhoitajaksi Lempi Kemppi. Seuran osoite: Kuopio, Minna Canthin-katu 60 (puheenjohtaja).

Pietarsaaren Kuuromykkä-Urheilijat: 17 miestä, 6 naista, yhteensä 23 jäsentä. 3 kokousta, 2 iltamaa ja juhlaa, 1 johtokunnankokous, ainoastaan urheiluharjoituksia. Tulot 404:75, menot 302:25, säästö 102:50. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Uno Björn, sama rahastonhoitajaksi, varapuheenjohtajaksi Alfred Söderström, sihteeriksi Erik Ruonaniemi. Seuran osoite: Pietarsaari, Irjalan liike (puheenjohtaja).

Tampereen Kuuromykkä-Urheilijat: 21 miestä, 15 naista, yhteensä 36 jäsentä. 4 iltamaa ja juhlaa, 7 johtokunnankokousta, 5 kilpailua. Lahjoituksena saatu kiertopalkinto 20 km hiihtoa varten kelloseppä Suutalalta. Tulot 2108:06, menot 1541:85, säästö 566:21. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Kaarlo Koskela, sama rahastonhoitajaksi, varapuheenjohtajaksi Matti Katainen, sihteeriksi Kirsti Ahonen. Seuran osoite: Tampere, Vellamonkatu 13 (puheenjohtaja).

Turun Kuuromykkäin Urheiluseura „Valpas”: 36 miestä, 25 naista, yhteensä 61 jäsentä. 1 jäsenkokous, 3 iltamaa, 2 juhlaa, 8 johtokunnankokousta, kilpailuja miehille 3 ja naisille 2, voimisteluharjoituksia miehille syyskuusta alkaen kerran viikossa. Tilattu Suomen Urheilulehti, T. Urheilulehti. Lahjoituksena saatu kevyt kuula Lauri Ruokoselta. Tulot 7525:08, menoja 3080:05, säästö 4445:03. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Urho Lehtimäki, varapuheenjohtajaksi Janne Lehtimäki, sihteeriksi Bernh. Kaski, rahastonhoitajaksi Armas Vilkki. Seuran osoite: Turku, Yliopistonkatu 6.

Viipurin Kuuromykkä-Urheilijat: 20 miestä, 5 naista, yhteensä 25 jäsentä. 5 jäsenkokousta, 3 iltamaa ja juhlaa, 9 johtokunnankokousta, talvi- ja kesäkilpailut, kesäurheiluharjoituksia. Tulot 10029:30, menot 5666:60, säästö 4362:70. Puheenjohtajaksi valittu 1930 Armas Suikkanen, sama rahastonhoitajaksi, varapuheenjohtajaksi Olli Ollikka, sihteeriksi Arvi Tolpo. Seuran osoite: Viiburi, Kaupungin keskuskansakoulu.

Kymnlaakson Kuuromykkäin Urheiluseura Tähti: 37 miestä, 28 naista, yhteensä 65 jäsentä. 2 jäsenkokousta, 8 iltamaa ja juhlaa, 14 johtokunnan kokousta, 4 kilpailua, 5 retkeilyä. Tulot 3,228:85,

menot 2,512:95. Säästö 1,625:75. Puheenjohtajaksi valittu Emil Mattila, rahastonhoitajaksi Otto Rantalainen, sihteeriksi Otto Heiskanen. Seuran osoite: Kotka.

Rurik Pitkänen,
sihteeriksi.

HERMAN HAUTAMÄKI Säynäsalosta osallistui 13. 4. 30 kuulevien hiihtokilpailuihin saaden III:n palkinnon, ajalla 30 min. 46 sek.

KIRJALLISUUTTA

OTAVAN UUSIA KIRJOJA

SUURMIESTEMME ELÄMÄKERTOJA. Uusi jokamiehen suurteos. Siinä on neljä huomattavaa elämäkertateosta uusitussa asussa, hienosti kuvitettuna yhteisiteenä. Elias Lönnrotin elämäkerta on O. A. Kallion kynästä. Kirjailijatar Maila Talvion laatima Juhana Ludvig Runebergin elämäkerta on mukana kolmantena painoksena. Snellmanin elämäkerta, minkä on Th. Reinin mukaan kirjoittanut A. Meurman, on teokseen otettu kolmantena, lisätynä ja korjattuna painoksena. Viimeisenä osastona on prof. V. Tarkkaisen laaja Kivi-elämäkerta. Kirja on kookas, 472-sivuinen ja runsain syväpainokuvien varustettu. Kansitus taiteilija G. Paaerin suunnitelma. Teoksen hinta kangaskansissa 110 mk, nahkaselkäisenä 140 mk. — Otavan kustantama.

Ivar Wilskman: MUISTELMIANI voimistelu- ja voimailuelämämme alkuajoilta. Ivar Wilskman on viiden vuosikymmenen ajan ollut voimistelu- ja urheiluelämämme keskeisiä henkilöitä, ja hänen vaikutuksensa on siinä ollut arvaamattoman suuri. Tämä urheilumme "grand old man", joka vielä nytkin 75-vuotiaana kulkee keskellämme ryhdikkäänä kuin tulisilmäinen nuorukainen, kertoo laajassa teoksestaan muistelmiaan Suomen varhaisimmasta voimailuelämästä aina viime aikoihin saakka. Kuvituksen muodostaa 74 syväpainokuvaa. Hinta 45 mk, sid. 60 mk. — Otavan kustantama.

Paavo Virkkunen: LAPSIRIKKAUS VAI LAPSIRAJOUTUS. Kysymys on kieltämättä arkaluontoinen, mutta niin tärkeä, että tekijä on tuntenut käsitellä velvollisuudekseen julkisesti käsitellä sitä kristillisen siveellisyden valossa. Kirjan hinta 18 mk. — Otavan kustantama.

Niljo Tuomenoksa: RAAMATUN NAISKOHTALOITA, II. Laajoissa piireissä huomiota herättäneen teoksensa "Raamatun naiskohtaloita" jatkoksi pastori Tuomenoksa nyt on kirjoittanut suunemilaisen vaimon, Deboran, Abigailin, Iisebelin ja Hannan elämäntarinat. Romaanimainen kirja maksaa 24 mk. — Otavan kustantama.

Unto Seppänen: JUHLA MEREN RANNALLA. Seppänen viime vuonna ilmestynyt romaani on tuonnottain elokuvattu. Tästä filmistä on 40 kauneinta kuvaa valittu romaanin uuden painoksen kuvitukseksi, joten kirja nyt lähtee entistä kihtovampana lukijoita etsimään. Kaikki kuvat kokosivun suuruisia syväpainojäljennöksiä. Hinta 50 mk., sid. 65 mk. — Otavan kustantama.

Esko Hakki: JOKAMIEHEN ASIAKIRJAOPAS. Laki-miehen laatima, puolen neljätäsataa sivua käsittävä opas, minkä avulla kansalaiset helposti oppivat laatimaan erilaisia asiakirjoja ja jättämään niitä viranomaisille. Täten voidaan säästää huomattavan paljon, kun ei aina tarvitse turvautua lakimiehiin. Kirja on samalla tarkoitettu oppikirjaksi kansanopistoihin, työväen- ja vapaapistoihin, kauppakouluihin j.n.e. Hinta 30 mk., sid. 40 mk. — Otavan kustantama.

TIETOJA ULKOMAILTA

Riemujuhlat Bergenissä

Kuuromykkäin yhdistys Bergenin kaupungissa Norjassa on toiminut jo 50 vuotta ja viettää riemujuhlaansa kesäk. 28—29 p:nä, johonka kutsutaan kuroja kaikista kohjoismaista: Suomesta, Ruotsista, Tanskasta ja Norjasta. Ohjelmasta ilmoitetaan tarkemmin vastedes. Mainittakoon vain että juhla Jumalanpalvelus pidetään Bergenin vanhassa, kunnianarvoisessa tuomiokirkossa. Läsnäolijoille tarjoutuu myös sopiva tilaisuus katsella Bergenin kaupunkia sekä sen ihanaa ympäristöä. Osanottajia pyydetään ilmoittautumaan niin pian kuin suinkin, viimeistään ennen kesäkuun 1 päivää osoitteella: rouva Anna Moe, Tyske Barak nr 1., tai herra A. Breiteig, Hansteensgt. nr. 14.

Osanottomaksu 10 kr. (suomalaisilta 100 mk.)

Agnar Sandvik.

PUOLA. Viime maaliskuussa pitivät Puolan juutalaiset kuurot ensimmäisen oman kokouksensa Krakovan kaupungissa. Puolan juutalaisilla kuuroilla on oma koko maata käsittävä Liittonsa ja toimii se vilkkaasti, kuten juutalaiset ainakin.

UNKARI. Oman kokoushuoneuston on hankkinut Unkarin pääkaupungissa toimiva kuurojen yhdistys. Huoneuston kuuluu 6 huonetta, suuri lasiteinen, puutarha ja ulko-huoneita. Talosta on maksettu paljon ja suuri osa on vielä maksamatta velkana, joka kovasti rasittaa yhdistystä.

ITÄVALTA. Itävallan katoollinen kuurojen yhdistys viettää ensi syksynä 10-vuotisjuhlaansa. Yhdistys ilmoittaa tarkoituksensa olevan levittää katoollisuutta sekä avustaa varattomia katoollisia kuuroja. Itävallassa, joka on katoollinen maa, on tähän asti toiminut vain 1 katoollinen kuurojen yhdistys Saksassa on niitä jo yli 50.

JUGOSLAVIA. Syyskuussa tänä vuonna aikovat Jugoslavian kuurot pitää ensimmäisen yleisen kokouksensa. Kansainvälisissä kuurojen kokouksissa on käynyt muutamia eteväitä kuuroja jugoslavalialaisia.

RANSKA. Kuuro nyrkkeilijä *Michel* on äskettäin saavuttanut useamman huomattavan voiton kuulevain nyrkkeilykilpailuissa Nancyssä, kertovat ulkolaiset kuurojen lehdet.

TIETOJA KOTIMAASTA

80 VUOTTA täytti Helsingissä toukokuun 27 p:nä neiti *Olga Forsten*. Suurimman osan elämästään on neiti Forsten viettänyt Salon kauppalassa, jossa hän sisartensa kanssa on asunut vuosikymmeniä. Joitakuita vuosia sitten muuttivat sisarusukset Helsinkiin ja on neiti F. siitä saakka mitä uskollisimmin ottanut osaa Helsingin k.m. yhdistyksen toimintaan. Hän on uskollinen kokouksissa kävijä. Ei hänen paikkansa kirkossa koskaan ole tyhjä, ompeluseuroissa on hän säännöllisesti mukana, myyjäishommissa ja naiskerhon illanvietoissa samoin. Harvinaisen iloisella, reippaalla ja leikkisellä olennollaan on hän saavuttanut paljon ystäviä, jotka hänen merkkipäivänään monin tavoin osoittivat kunnioitustaan ja ystävyyttään hänelle. Toiset ihmiset ovat 80-vuotuisina jo liikkeelle pääsemättömiä vanhuksia. Mutta sellainen ei ole Olga Forsten. Harvinaisen nuorehkona ja reippaana terveen ruumiin ja hengen puolesta liikkuu hän toiminnsaan sekä kotona että kuurojen toveriensa keskuu-

dessä. Hän onkin erittäin lujaa sukua. Hänen kuuro sisarensa esim. kuoli vasta äskettäin 91 vuoden vanhana. Toivotamme Olga Forstenille Jumalan siunausta jällelle oleville elämän iltahetkille.

80 VUOTTA täytti toukokuun 29 p:nä Helsingissä rouva *Cecilia Tallroth*, kuvanveistäjä *Albert Tallrothin* äiti.

60 VUOTTA täyttää kesäk. 23 p:nä Porvoon k.m. koulun käsityöopettajatar neiti *Anna Andersen*.

50 VUOTTA täytti toukok. 15 p. kuuromykkä varastomies *Matti Teitto* Lappeenrannassa. Hän on syntynyt Säkkiärvellä Villalan kylässä, jossa hänen isänsä oli maanviljelijä. Matti on käynyt koulua Jyväskylässä ja on saanut vakavan kasvatuksen. Ystävämme Matti on myös ollut monivuotinen Kuuromykkäin Lehden ja Joululehden innokas asiamies ja on vielä yhä edelleen. Hän kuuluu k.m. yhdistyksen vanhimpiin jäseniin ja käy säännöllisesti kokouksissa. Lappeenrannassa ja ympäristössä kuulevat hänet tuntevat hyvin. Palveluksessa Matti on ollut Lappeenrannan lüstinradalla 15 vuotta ja on saanut hopeaiset kellonperät LLM yhdistykseltä. Sen jälkeen hän siirtyi kauppias *Hj. Kohvakkalle* varastomieheksi, jossa toimesta nyt on 8 vuotta. 1924 meni hän avioliittoon kurom. *Anna Ruuskan* kanssa ja on heillä hyvä ja siisti koti. Heidän kotinsa on avoinna vieraille, milloin vieraat käyvät heitä tervehtimässä. L:rannan k.m. yhdistys lahjoitti hänelle muistoksi pöytäkellon. Kukkia ja muita lahjoja hän sai kuulevilta ja kuuroilta ystävilä. Pitkin päivää sai Matti onnitte-luja ja lahjoja. Hänen kotinsa oli 50-vuotispäivänä juhla-asussa.

Jumala antakoon Marille voimaa ja terveyttä eläkkeeseen kauan.

50 VUOTTA täyttää kesäkuun 12 p:nä rouva *Rauha Lumme*, o.s. Nieminen, Halikon Vartsalassa. Hän on ollut ensimmäisiä oppilaita Turun kuurojenkoulussa, missä otettiin käytäntöön puhemetodi. V. 1900 koulun käynnin lopetettuaan hän asettui asumaan kotiin, missä on syntynyt ja kasvanut vanhempiensa ja sisarustensa keskuudessa.

Hän on tunnettu kunnolliseksi koti-ihmiseksi. On ollut poissa kotoa vv. 1901—1903, ollen Osk. Lummen puolisona. Leskeksi tultuaan hän palasi takaisin vanhaan kotiin jossa elelee vanhan isänsä ja sisarustensa rakastamana.

Tuokoon elämä on onnekasta ja rauhaisaa elämäntajtoa *Rauha Lummelle*.

KESÄKUUN 10 p:nä täyttää puuseppämestari *Albert Laine* 50 vuotta Halikon Hajalassa. Turun viittomakoulun käynyt, jonka jälkeen antautui puuseppälalalle, jossa kehittyi taitavaksi puusepäksi. Hänellä on oma ajanmukainen liike Hajalan asemalla.

50 VUOTTA täyttää kesäk. 20 p:nä maalari *Kaarlo Aulanko* Salosta.

KUOLLUT. Keravan asemalla kuoli kodissaan viime toukokuun 15 p:nä puuseppä *Otto Heimon* vaimo *Anna Heimo*, o. s. Velling. Väinää oli syntynyt Kirvun pitäjässä 14/10 1890 ja oli läpikäynyt Kuopion kuurojenkoulun. Häntä jäi suremaan puoliso ja 3 alaikäistä lasta.

HYVINKÄÄLLÄ kuoli pitkällisen taudin murtamana rouva *Irja Tolpo*, o. s. Eklund, huhtikuun 28 p. Nuori väinaja oli syntynyt Hyvinkäältä. Kouluopetuksensa sai hän Turun kuurojenkoulussa. Koulusta päästyään sai hän paikan Hyvinkään tehtaalla ja työskenteli siinä, kunnes muutama vuosi sitten meni naimisiin hra *Arvi Tolpon* kanssa Viipurista. Vain noin vuoden naimisissa oltuaan joutui hän sairas-

vuoteelle ja oli pakoitettu tulemaan takaisin lapsuutensa kotiin Hyvinkäälle, jossa on terveellisempi ilma ja jossa hän muutoinkin sai sopivamman hoidon. Terveenä ollessaan oli vainaja iloluontoinen ja kaikkiin töihin pystyvä. Hänen hilpeä, päivänpaisteinen olentonsa jätti kaikkiin tovereihin valoisan muiston. Nuoren lesken kanssa kaipaa varhaista poismennyttyä pieni lapsensa. Suuren saattojoukon seuraamana haudattiin Irjan maallinen maja.

Koulutoveri.

ESITELMÄPÄIVÄN JA KESÄJUHLAN järjestää Seinäjoen k.m. yhdistys etelä-Pohjanmaan kuuromykille sunnuntaina heinäkuun 6 p:nä Seinäjoen asemalla. Puhujiksi ovat lupautuneet m. m. past *Karhu* Oulusta ja hra *R. Pitkänen* Helsingistä. Turustakin saapuu sikäläisen raittiusseuran puhujia, ehkäpä vielä joitakin toisiakin esitelmän pitäjiä saadaan liikkeelle. Tervetuloa!

KUUROMYKKÄINKOULUT. Kaikista maamme kuuromykkäinkouluista on tänä kevänä laskettu suuri joukko koulun läpikäyneitä oppilaita, jotka nyt alkavat etsimään itselleen onnea sekä toimeentuloa elämässä. Kaikissa kuuromykkäinkouluissa ovat kuuromykkäinpaperit pitäneet rippikoulua ja laskeneet H. ehtoolliselle poispääsevät oppilaat. Olemme päättäneet julkaista lehtemme ensi numeron heinäkuussa erikoisena "*nuorten lehtenä*", joka on omistettu niille nuorille kuuroille, jotka ovat koulusta poispäässeet sekä juhlallisesti ehtoolliselle lasketut. Lehteen otetaan runsaasti kuvia oppilasryhmistä y. m. Heidän nimensä julkaistaan myös. Apuansa lehden toimittamiseen ovat luvanneet kaikki k.m. paperit ja useat poispäässeitten luokkain opettajat. Lehden sisältö tulee siten arvokkaaksi ja erikoisesti nuoriin kuuroihin koskeväksi.

KUUROJENKOULUT. Opettajakokeet kuurojen opetusta varten suoritettiin toukokuun 21—22 p:nä opettaja Brusila Turun kuurojenkoulussa.

RIIHIMÄEN K.M. YHDISTYKSEN huviretki ja ulkoilmatheateri pidetään 8—9 p:nä kesäk. (ensimmäisenä ja toisena helluntaipäivinä Kesijärvellä. Kokoonnutaan Riihimäen asemalle klo 1/2 12 päivällä ja lähdetään ylimääräisellä Lopen junalla. Hyvä ravintola ja tivoli. Kilpailut, m.m. uinti, ampumakilpailut y.m., leikkiä ja ilmaiset yöpajat tarjoo Kesijärven ihana luonto, joten kannattaa rientää virkistysmatkalle, Sateen sattuessa kokoonnutaan Pohjoisella koululla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

KESÄJUHLAN JA ESITELMÄPÄIVÄT toimeenpannaan Porin ja Tyrvään "Effata"yhdistyksen toimesta Kokemäen kirkolla Viinikan talossa kesäkuun 22 p:nä alkaen klo 10 ap. Suomen kuuromykkäinliitto lähettää puhujia. Tähän tilaisuuteen ovat Satakunnan kuurot tervetulleet.

ALAVUDEN KUUROMYKKÄIN YHDITYS tekee huvimatkan autolla Virroille Pöyhölin talolle juhannuspäivänä. Tampereen kuuromykkäin yhdistys on lupautunut tulla linjautolla sinne ja siellä tavataan. Virroilla on kauniit maisemat ja siellä on kuuluisa Toriseva järvi ja "Pilvilinna". Kyllä kannattaa käydä katsomassa.

Huom.! Ne, jotka aikovat lähteä huvimatkalle Virroille, ilmoittakaa maanvilj. *Matti Savisaarelle*, osoite: *Sulkavan kylä, Alavus*. Hän voisi järjestää autot Alavuden asemalta Virroille. Tervetuloa sinne!

JYVÄSKYLÄ. Aitenpäivänä järjesti Jyväskylän k.m. yhdistys pienen juhlahetken kuuromykkä äideille. Nämä olivatkin runsaslukuisina saapuneet k.m. koululle samoinkuin toisetkin Jyväskylän ja sen ympäristön kuuromykkät.

Juhlatilaisuuden alkajaisiksi kaksi k.m. vanhempien lasta kukittivat äidit. Tämän jälkeen johtajat Kahelin kertoi tunnetusta herännäispapista Wilhelm Malmivaarasta ja hänen äidistään, äidistä, joka uhraten kaikkensa saattorpoikansa opin tielle ja joka Jumalalta rukoili sen toiveensa täyttymistä, että pojasta kerran tulisi isänsä seuraaja, Jumalan sanan julistaja. — Seurasii sitten herra Sulan esittämä runo. Edelleen lauloi ja viittasi tyttökouluilainen Anna Kaunisaja. Runon esitti myös Aimo Kangas. — Sittenpä seurasikin jo kahviloma. Kunniavieraat, äidit, saatettiin ensimmäisinä kahvipöydän ääreen. Kun yhdistyksen emä-

tien hyvää kahvia oli nautittu, jatkettiin ohjelman suoritusta. Seurasii hauska leikki, jonka esittivät k.m. koulun 12 tyttöoppilasta. Leikki herätti yleisön mieltymystä siinä määrin, että se täytyi toistaa uudestaan. Loppunumerona oli vuorokeskustelu "Kotiinpaluu", jossa taasen kuvailtiin äidin iloa, kun kauan poissa kotoa ollut poika palaa jälleen kotiin.

Varmaa on, että äidit pitivät hauskana muistonaan tämän heille järjestetyn tilaisuuden palatuaan jälleen kukin kotinsa piiriin paljon vaativaan työhönsä.

UUSIA OPPILAITA on kaikkiin k.m. kouluihin ensi syksynä otettaviksi ilmoitettu runsaasti. Luultavasti täytyy osan kaikkein nuorimpia pyrkijöitä jäädä odottamaan 2 vuotta eteenpäin ennenkuin pääsevät kouluun.

PIETARSAAREN kuuromykkäin urheiluseura toimeenpanee retkeilyn Kruunukylään 22—23 p:nä kesäkuuta. Kokoonnutaan E. Ruonaniemen luona. Kaikki urheilijat ja urheilun ystävät ovat tervetulleet. *Toimitsija.*

VÄÄRINKÄSITYSTEN välttämiseksi pyydämme Kotkan k.m. yhdistyksen puolesta huomauttaa, että K.m. Lehden maalisk. numerossa ollut uutinen "Kuuromykkää Kotkassa ryöstetty" on siitä väärä että kyseessä oleva henkilö ei ole k.m. vaan jokin kuuleva, eikä sen nimistä henkilöä Kotkan kuuromykkäin keskuudessa tunneta.

Saman lehden huhtik. numerossa mainittu uutinen, koskeva pirtukauppaa, saamme huomauttaa että nimellä mainittu henkilö on vieraspaikkakuntalainen, ei ole Kotkan k.m. yhdistyksen jäsen eikä ole kertaakaan käynyt yhdistyksen kokouksissa.

ESITELMÄPÄIVÄT

järjestää

Kotkan k.m. yhdistys

kesäkuun 21 ja 22 päivinä Kotkassa Kotkan Pohjan huoneustossa (Kauppamiehenkatu 14.)

Ohjelma on seuraava:

Lauvantaina 21 p. kesäkuuta klo 18 illanvietto. Tervehdyspuheita ja vapaata keskustelua.

Sunnuntaina 22 p:nä kesäk. kello 9—10 ap. Jumalanpalvelus. — Klo 10—12 päivällä esitelmää. — Klo 12—13 aamiaisloma. — Klo 13—16 esitelmää. — Klo 16—1/2 18 päivällisloma. — Klo 18 käynti Langinkoskella.

Illalla klo 1/2 20 *Juhlailtama* V.P.K:n talolla monipuolisella ja hyvällä ohjelmalla. M.m. näytöskappale, pantomiini y.m.

Juhannusaattona, kesäk. 23 p:nä tehdään

Laivamatka

kauneudestaan kuuluisaan Suursaaren. (Suursaari sijaitsee keskellä Suomenlahtea 3 tunnin matkan päässä Kotkasta, joten kuuromykkäin kannattaa kauempaakin saapua ihailemaan aavaa merta ja Suursaaren jylhän kaunista luontoa.)

Perillä ohjelmaa, näytelmäkappale, kansantanssua y.m. Osanottomaksu Suursaaren vain 25—30 mk. edestakaisin riippuen osanottajien lukumäärästä.

Esitelmöitsijöiksi ovat lupautuneet useat huomattavat ja tunnetut henkilöt, hrat Sundberg, Karilas, rva Ylén ja past. Myyryläinen, joten esitelmäpäivät kokonaisuudessaan muodostuvat arvokashenkiseksi tilaisuudeksi. — Kauempaa saapuville kuuromykille voidaan varata asunto kun siitä ilmoitetaan yhdistyksen sihteerille os. hra Otto Heiskanen, Kotka Tiutinen.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

HUVIRETKEN

järjestävät

Jyväskylän Kuuromykkä Urheilijat

Äänekoskelle juhannusaattona 23 p:nä kesäkuuta. Perillä otetaan kokkoa ja tarjoillaan kahvia, virvokkeita y. m. Tervetuloa!

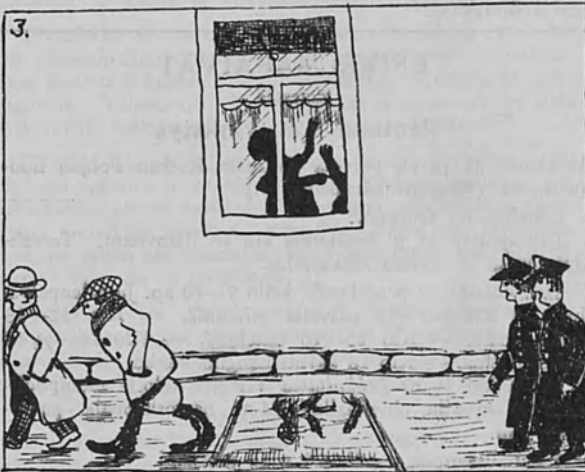
PEITTÄKÄÄ IKKUNANNE PIMEÄNÄ AIKANA UTELIAITTEN KATSEILTA
(ettei käy niinkuin tässä kuvassa)

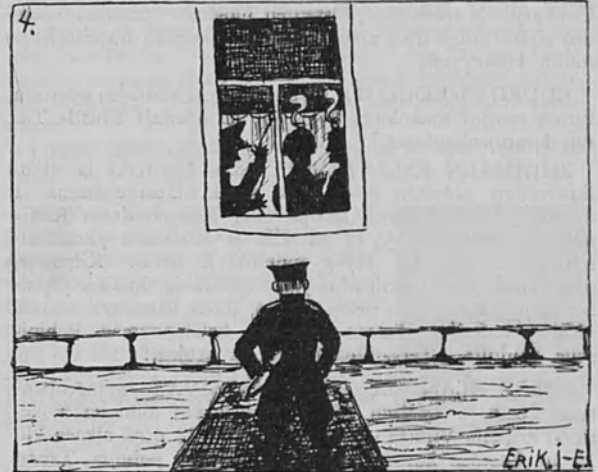
Kaksi kuuromykkä-ystävystä viittailee keskenänsä valaistussa huoneessa. Kuuma kahvi on virkistänyt "kielten" kannat.

Tämä herättää ohikulkijain huomiota, ja pian on akkunan edessä joukko uteliaita katsomassa ilmaisia "elokuvia".

Saapuu siihen valpas esivaltakin hajottamaan "kansankokousta". Kokoonntumisen syy näkyy ikkunassa.

Jottei syntyisi liikenneseisauksia, pyytää toinen poliisi kohetiaasti: "Laskekaa ikkunaverhot alas!"

Kyminl. K.m. V.- ja U.-seura "Tähti"

toimeenpane

HAUSKAN SAARIMATKAN

kesäk. 8—9 päivinä. Lähtö tapahtuu Kotkan Tiutisista 8 päivänä klo 9,30 aamupäivällä.

Perillä on tarjoilua, vapaata keskustelua, ottelukilpailua ja y.m. hauskaa ohjelmaa.

Tervetuloa!

KIHLOISSA:

MARTTA JÄRVINEN
YRJÖ HJ. FORSS

Tarvasjoki, Lokalahti, 19. 4. 1930.

Rakas vaimoni

ANNI HEINO,
o. s. Welling,

syntynyt Kirvussa 14. 10. 1890, kuoli Kera-
valla vaikean taudin sairastettuaan 15. 5. -30.

Kaipaukseksi lapsille.

O. E. Heino.